

WPŁYW CZYNNIKÓW KLIMATOTWÓRCZYCH NA KLIMAT W POLSCE

MAGDALENA ANNA
JANKUN

SCENARIUSZ LEKCJI

Program nauczania geografii w szkole podstawowej

opracowany w ramach projektu

„Tworzenie programów nauczania oraz scenariuszy lekcji i zajęć wchodzących w skład zestawów narzędzi edukacyjnych wspierających proces kształcenia ogólnego w zakresie kompetencji kluczowych uczniów niezbędnych do poruszania się na rynku pracy”

dofinansowanego ze środków Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój, 2.10 Wysoka jakość systemu oświaty.

WARSZAWA 2019

Redakcja merytoryczna – Elżbieta Miterka
Recenzja merytoryczna – Alicja Węsierska-Kwiecień
Agnieszka Stanuszkiewicz
dr Beata Rola
Agnieszka Ratajczak-Mucharska

Redakcja językowa i korekta – Editio

Projekt graficzny i projekt okładki – Editio

Skład i redakcja techniczna – Editio

Warszawa 2019
Ośrodek Rozwoju Edukacji
Aleje Ujazdowskie 28
00-478 Warszawa
www.ore.edu.pl

Publikacja jest rozpowszechniana na zasadach wolnej licencji Creative Commons –
Użycie niekomercyjne 4.0 Polska (CC-BY-NC).
<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/deed.pl>

Adresat:

uczeń klasy VII szkoły podstawowej

Miejsce:

gabinet geograficzny

Czas realizacji:

1 godzina dydaktyczna

Temat:

Wpływ czynników klimatotwórczych na klimat w Polsce

Podstawa programowa:

IX. Środowisko przyrodnicze Polski na tle Europy: położenie geograficzne Polski.

Uczeń: 7) charakteryzuje elementy klimatu Polski oraz długość okresu wegetacyjnego.

Cele lekcji:

Omówisz elementy klimatu Polski oraz scharakteryzujesz okres wegetacyjny.

Kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje cyfrowe.

Cele szczegółowe operacyjne:

- wyjaśnisz powstanie wiatru halnego;
- wyjaśnisz przyczyny tworzenia się bryzy morskiej;
- omówisz okres wegetacyjny;
- podasz przykłady wpływu działalności człowieka na klimat w Polsce.

Metody/formy pracy:

wykorzystanie narzędzi ICT, dyskusja, quiz podsumowujący, praca indywidualna, praca w parach oraz całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

Podręcznik, e-podręcznik do nauczania geografii, tablica interaktywna, get.kahoot., schemat bryza morska, animacja *Powstanie wiatru halnego*, tablety/komputery, mapa fizyczna Polski, atlasy geograficzne, zasoby internetu.

Narzędzia TIK do wykorzystania na tej lekcji oraz cel ich zastosowania:

e-podręcznik do geografii, animacja *Powstanie wiatru halnego*, create.kahoot.it/details/polska-klimat/0493226d-6839-4079-9c6a-a38d67d5a920, test zbierający wiedzę i umiejętności z lekcji.

Przebieg lekcji

Faza wstępna:

1. Nauczyciel informuje uczniów o celach lekcji.
2. Prosi uczniów o wykonanie zadań 2 i 4 z e-podręcznika <http://www.epodreczniki.pl/reader/c/140282/v/27/t/student>, na tablicy multimedialnej w celu przypomnienia treści związanych z klimatem Polski.

Faza realizacyjna:

1. Nauczyciel zadaje pytanie uczniom, co oznacza okres wegetacji roślin. Dyskusja.
2. Uczniowie pracują w parach – analizują czas trwania okresu wegetacyjnego w Polsce. Korzystają z atlasów geograficznych, podręczników oraz z źródeł internetu. Chętne pary omawiają na forum klasy, wskazują na mapie fizycznej regiony z najkrótszym i najdłuższym okresem wegetacyjnym. Podają przyczyny różnego czasu trwania.
3. Nauczyciel korzystając ze schematu, omawia powstanie bryzy morskiej. Rysuje układy baryczne niskiego i wysokiego ciśnienia. Zaznacza kierunek wiatru i wyjaśnia przyczyny takiego stanu. Dyskusja.
4. Uruchamia animację zamieszczoną w e-podręczniku, wyjaśnia powstanie wiatru halnego. Dyskusja.
5. Praca w parach. Uczniowie opracowują trzy przykłady działalności człowieka mającej wpływ na klimat w Polsce, korzystając z atlasów geograficznych, podręczników oraz zasobów internetu. Chętne pary przedstawią swoją pracę na forum klasy.

Faza podsumowująca:

1. Nauczyciel dokonuje oceny pracy uczniów.
2. Nauczyciel uruchamia create.kahoot.it/details/polska-klimat z testem w celu podsumowania wiadomości z lekcji. W quizie biorą udział chętni uczniowie, którzy mają dostęp do internetu w swoich smartfonach.
3. Sposób podsumowania lekcji z uwzględnieniem celów: quiz – runda bez przymusu.

Komentarz metodyczny

Scenariusz jest uniwersalny, nie zawiera żadnych barier i może być modyfikowany do pracy z uczniami o specjalnych potrzebach edukacyjnych oraz dostosowany do potencjalnych możliwości uczniów.

Scenariusz jest zgodny z wielospecjalistyczną oceną poziomu funkcjonowania ucznia.

Zaleca się wykorzystywanie metody „tarcza strzelnicza”, która uwzględnia SPE uczniów oraz pozwala nauczycielowi na monitorowanie postępów ucznia ze SPE. Celem tej metody jest szybkie uzyskanie informacji zwrotnej. Nauczyciel rysuje na tablicy tarczę, którą dzieli na części. Do każdej z nich wpisuje jeden cel. Środek tarczy oznacza osiągnięcie celu. Im większa odległość od środka tarczy, tym dalej jest uczeń od osiągnięcia celu. Każdy z uczniów podchodzi do tablicy i ocenia stopień osiągnięcia celu kropką. W pracy z uczniami o SPE jednym z najprostszyc sposobów dostosowania metod jest modyfikacja ćwiczeń, zadań i poleceń, polegająca na dopasowaniu ich, tak by mogły być wykonane przez uczniów o niższym potencjale i propozycji zadań trudniejszych dla uczniów zdolnych. Nauczyciel powinien stosować różne techniki pracy z uczniem, uwzględniając SPE: pomoc w czytaniu poleceń i treści zadań, dokładną analizę treści i upewnianie się, że uczeń rozumie, wydawanie krótkich i konkretnych poleceń, wydłużenie czasu na pracę z tekstem i wykonanie prac pisemnych, sprawdzanie stopnia zrozumienia tekstu i poleceń, zapis trudnych, nowych terminów na tablicy, zwracanie uwagi uczniom na poprawność zapisów oraz wprowadzenie ćwiczeń utrwalających, pomoc w wykonywaniu rysunków, schematów. Przy ocenie ucznia ze SPE obowiązuje zasada indywidualizacji.

Wystawiona ocena nie może wynikać z porównania postępów z innymi uczniami. Musi być wielostronna. Należy przy jej wystawieniu wziąć pod uwagę indywidualne osiągnięcia ucznia oraz jego nowo zdobyte umiejętności, wkład pracy, zainteresowanie i aktywność na zajęciach. Nauczyciel powinien stosować ocenianie kształtujące, które eliminuje stres związany z ocenianiem. Musi udzielać informacji zwrotnej dotyczącej wiedzy i umiejętności uczniów w tym uczniów o SPE. Zaleca się stosowanie samooceny, między innymi poprzez zaproponowaną technikę „tarcza strzelnicza”. Dobór metod i narzędzi kontroli należy do nauczyciela, ponieważ to on zna najlepiej potrzeby uczniów.